

De regels van het vasten

Shaych Haytham Sarhaan

<http://alsarhaan.com>

De betekenis van het vasten (“siyam”):

De taalkundige definitie: iets laten.

De islamitische definitie: Allah aanbidden door het laten van voedsel, drank en andere zaken die het vasten verbreken, vanaf dageraad tot zonsondergang.

De pilaren van het vasten:

1. Intentie.
2. Het laten van de zaken die het vasten verbreken.

De intentie voor het vasten:

1. Voor het verplichte vasten: verplicht om vóór dageraad (fadjr) in de nacht de intentie te hebben. Het volstaat om in het begin van de maand (Ramadan) één keer de intentie te hebben. Het wordt gedaan met het hart en het uitspreken ervan is een innovatie (bid’ah).
2. Voor het aangeraden vasten: geldig op elke tijd, zelfs gedurende de dag, zolang men niets daarvoor heeft gedaan wat het vasten verbreekt. De beloning hiervoor begint echter vanaf het moment van de intentie.

De categorieën van het vasten:

1. Verplicht vasten (Ramadan, bij boetedoening, bij het afleggen van een eed/gelofte).
2. Aangeraden vasten.

Voorwaarden voor de verplichting van het vasten in Ramadan:

1. Islam (moslim zijn).
2. Verstand (niet krankzinnig zijn).
3. Puberteit. Wanneer het kind “tamyiez” (onderscheidingsvermogen tussen het goed en het slechte) bereikt, wordt hij aangespoord om te vasten door zijn voogd.
4. Zich bevinden op de plaats waar men woont. De reiziger is niet verplicht om te vasten, maar het is om te vasten zolang het niet moeilijk is, omdat:

- a) de profeet (ﷺ) dit deed
 - b) de verplichting vlugger wordt vervuld
 - c) het makkelijker is om te vasten in Ramadan
 - d) men de gunst van Ramadan verkrijgt
5. Gezondheid (niet ziek zijn).
 6. Reinheid (in geval van vrouwen): geen menstruatie of bloeding na bevalling hebben.

Ziekte tijdens het vasten:

1. Voortdurende ziekte waarbij er geen hoop is op genezing. Hierbij hoort ook een oude persoon die niet kan vasten. Hij is niet verplicht om te vasten, maar moet voor elke dag een arme voeden. Hij doet dit door het aantal armen te verzamelen die overeenkomt met de gemiste dagen van Ramadan en hen in één keer te voeden, of door aan elke arme apart voedsel te geven. Aan elke arme geeft hij kwart van een "saa" van voedsel (510 gram tarwe van goede kwaliteit). Het is aangeraden om er iets bij te voegen zoals vlees of saus.
2. Tijdelijke ziekte waarbij er hoop is op genezing, maar waarbij men moeite heeft tijdens het vasten. Een vrouw met menstruatie of bloed na bevalling, en die borstvoeding geeft, hoort ook hierbij. Zo ook de reiziger. Zij halen hun gemiste dagen in op een andere tijd. Als ze sterven voordat ze die inhalen, vervalt de verplichting.

Het begin van de maand Ramadan:

1. Door het zien van de nieuwe maan van Ramadan.
2. Na 30 dagen van de maand Sha'ban.

Zaken die het vasten ongeldig maken:

1. Het met opzet eten of drinken. Als dit door vergeetachtigheid gebeurt, is het vasten geldig.
2. Geslachtsgemeenschap overdag in de maand Ramadan. Wie dat doet, moet de grote compensatie (kaffarah) verrichten: a) het verlossen van een slaaf, a) als men dit niet kan doen, moet men twee maanden aaneengesloten vasten, c) als men dit ook niet kan doen, moet men zestig armen voeden.
3. Zaadlozing (maniy), door aanraking, kussen, omhelzing enz.
4. Alles wat gelijk is aan eten en drinken, zoals voedingsinjecties. Andere injecties maken het vasten niet ongeldig.
5. Bloedverlies door "cupping" (hidjamah). Een kleine hoeveelheid bloed voor bloedanalyse e.d. maakt het vasten niet ongeldig.
6. Het met opzet overgeven.
7. De afscheiding van menstratiebloed of van het bloed na bevalling.

Degene die deze zaken uit onwetendheid, vergeetachtigheid of dwang heeft verricht, heeft een geldig excuus, en zijn vasten blijft geldig.

Aangeraden zaken bij het vasten:

1. De "soehoer" (eten/drinken vlak voor dageraad).
2. De "soehoer" uitstellen (tot het einde).
3. Haasten met "iftar" (verbreken van het vasten).
4. Het vasten verbreken met verse dadels. Zo niet, dan met gedroogde dadels. Zo niet, dan met water. Als er helemaal geen voedsel/drank is, dan heeft men de intentie in het hart om het vasten te verbreken.
5. Smeekbeden (doe'a) verrichten tijdens het vasten en bij iftar.
6. Meer "sadaqah" (liefdadigheid) geven.
7. Het nachtgebed (tarawih) verrichten.
8. De Qur'an lezen.
9. De 'umrah verrichten.
10. "Ik ben aan het vasten" zeggen als iemand de vastende uitscheldt.
11. Zich inspannen (door meer aanbedding te verrichten) voor "laylatul-qadr" (de nacht van voorbeschikking).
12. "I'tikaf" (in de moskee) verrichten in de laatste tien nachten.

Afgeraden zaken bij het vasten:

1. Overdrijven tijdens de mondspoeling en de neusreiniging bij de rituele wassing.
2. Voedsel proeven als het niet nodig is (zonder in te slikken).

Toegestane zaken bij het vasten:

1. Speeksel doorslikken.
2. Voedsel proeven als het nodig is (zonder in te slikken).
3. Grote wassing (ghoesl)
4. De "siwak" (om tanden te reinigen) gebruiken.
5. Parfum.
6. Afkoelen (wassing enz.).

Verboden zaken bij het vasten (maar die het niet ongeldig maken):

1. Slijm doorslikken.
2. Kussen voor degene die hierdoor zijn vasten ongeldig kan maken.
3. Valse woorden (alle verboden zaken).
4. Slechte manieren en intolerantie.
5. Twee of meer dagen opeenvolgend vasten zonder het vasten te verbreken.

Aangeraden vasten:

1. Zes dagen van Shawwal voor degene die in Ramadan heeft gevast. Het is aangeraden om die dagen opeenvolgend te vasten vanaf de 2de dag van Shawwal (direct na de feestdag).
2. De dag van 'Arafah (9de Dhoel-Hidjah) voor degene die niet op Hadj is.
3. De dag van 'Asjoerah (10de Moeharram) met de 9de en/of 11de dag.
4. Elke maandag en donderdag, en specifiek de maandag.
5. Drie dagen van elke maand, het best de 13de, 14de en 15de.
6. Vasten om de dag.
7. Vasten in de maand Moeharram.
8. Vasten in de eerste 9 dagen van Dhoel-Hidjah.
9. Vasten in Sha'ban, maar niet de hele maand.

Afgeraden vasten:

Vrijdag, zaterdag of zondag apart uitkiezen voor het vasten. Als men echter op één van deze dagen apart vast omwille van een reden is het niet afgeraden, bv. als het de dag van 'Arafah is.

Verboden vasten:

1. De maand Radjab uitkiezen voor het vasten.
2. De dag van twijfel vasten (d.w.z. de laatste dag van Sha'ban d.w.z. "voor de zekerheid omdat dit misschien de dag van Ramadan is"). Als het echter overeenkomt met het gewone vasten van een persoon is dit geen probleem.
3. Vasten op de twee feestdagen ('ied).
4. Vasten op de drie dagen van "tashrieq" (na het offerfeest), behalve voor degene die op Hadj geen offerdier vindt.
5. Voortdurend vasten (heel het jaar door).

Inhalen van het vasten:

Het is aangeraden om de gemiste dagen opeenvolgend in te halen, direct na de feestdag. Het is verboden om de gemiste dagen uit te stellen tot de volgende Ramadan zonder een geldige reden. Als men dit toch doet zonder een geldige reden, moet men dit alsnog inhalen. Verder moet men niets doen, maar die persoon zondigt wel door dit uitstel.

Zakat al-fitr:

Het is verplicht voor elke moslim die de zonsondergang bereikt op de laatste dag van Ramadan, die minstens een saa' van voedsel (ong. 3 kg granen e.d.) heeft voor de nacht en dag van het feest, voor zichzelf en voor wie hij verantwoordelijk is, en nadat hij zijn noodzakelijke behoeften vervult.

De wijsheid achter zakat al-fitr:

1. Reiniging voor de vastende van valse en slechte woorden en daden.
2. Hulp aan de armen door hen genoeg voedsel te geven voor de feestdag.

De tijd van zakat al-fitr:

1. Toegestane tijd: uitgeven één of twee dagen vóór de feestdag.
2. Aangeraden tijd: vóór het feestgebed na de dageraad (fadjr).
3. Verboden tijd: na het feestgebed.

De hoeveelheid van zakat al-fitr:

Een "saa" van voedsel (ong. 3 kg) dat gebruikt wordt door de mensen (wat bv. gelijk is aan 2,040 kg tarwe van goede kwaliteit).

Het feestgebed (salatoel-'ied):

Het is een individuele verplichting op elke moslim. Als iemand het mist, wordt het niet ingehaald. Dit gebed wordt verricht vanaf het moment dat de zon een bepaalde hoogte heeft bereikt (ong. 15 min. na begin van zonsopgang) tot de middag (ong. 10 min. voor het middaggebed).

1. Het is van de Soennah om te bidden op een open plaats en niet in een gebouw, maar het is toegestaan om te bidden in een moskee als het nodig is.
2. Een oneven aantal dadels eten voor het feestgebed.
3. Grote wassing nemen, zich parfumeren en zijn beste kledij dragen.
4. Via een weg naar het gebed gaan en via een andere terugkeren.
5. Elkaar feliciteren na het gebed met de woorden "taqabbala-llahoe minna wa minkoem" (moge Allah het accepteren van ons en jullie).
6. De takbier uitspreken op de feestdag.
7. De takbier uitspreken vanaf de nacht van het feest en na de verplichte gebeden tot zonsondergang van de feestdag.

De beschrijving van de takbier:

Allâhu akbar, Allâhu akbar, lâ ilâha illa-llâh, wallâhu akbar, Allâhu akbar, wa lillâhil-hamd.

De beschrijving van het feestgebed:

Het bestaat uit twee eenheden (raka'at) vóór de preek. In de eerste raka'ah na de eerste takbier spreekt men 6 keer de takbier uit en in de tweede raka'ah spreekt men vóór de recitatie, na de takbier bij het opstaan, 5 keer de takbier uit.